

GUIA PER A LA REALITZACIÓ I PRESENTACIÓ D'UN PROJECTE DE RECERCA

- TREBALL FI DE MÀSTER -

MÀSTER UNIVERSITARI EN ATENCIÓ INTEGRADA EN LA CRONICITAT I L'ENVELLIMENT

Curs 2019-2020

ÍNDEX

1. Presentació.....	3
2. El TFM: Projecte de recerca	
2.1. Objectiu del Treball Final de Màster.....	4
2.2. Competències generals que adquireix l'alumne.....	4
2.3. Condicions, requisits i característiques de realització del TFM.....	5
2.4. Funcions del Tutor/a.....	5
2.5. Funcions de l'alumne.....	6
2.6. Requisits i Calendari.....	6
3. Normativa del TFM	
3.1. Apartats i Ordenació del TFM.....	8
3.2. Presentació formal.....	11
4. Avaluació del TFM	
4.1. Constitució de Tribunals.....	12
4.2. Defensa del TFM.....	12
4.3. Criteris d'avaluació.....	13
5. Bibliografia.....	14

1. PRESENTACIÓ

L'elaboració d'un projecte de recerca no és una feina fàcil. Aquesta guia és un recull de recomanacions que pretén donar pautes clares i concises en relació a l'elaboració i presentació del vostre treball final de Màster (TFM). Per altra banda, en aquest mateix document, trobareu la normativa a seguir i aprovada per la Comissió Acadèmica del Màster.

Al final d'aquest document es detalla una bibliografia que ha de complementar aquesta guia i que us pot ajudar a fer més fàcil aquest camí tan apassionant.

Equip Docent TFM

2. EL TFM: PROJECTE DE RECERCA

El Treball fi de Màster (TFM) es el projecte de recerca que ha de presentar i defensar l'alumne del Màster al finalitzar la seva formació de postgrau. Es la denominació que rep una de les matèries obligatòries, de 14 ECTS, inclosa en el pla d'estudis del Màster Universitari en Atenció Integrada en la Cronicitat i l'Envel·liment, que s'imparteix a l'Escola Superior de Ciències de la Salut (Universitat Pompeu Fabra) i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquesta normativa estableix les directrius fonamentals que han de guiar el procés de realització del TFM fins a la seva defensa i presentació.

Per poder començar a realitzar el projecte de recerca la Comissió Acadèmica ha d'haver aprovat el protocol de recerca presentat per l'alumne al començament del segon curs o finals del primer curs del Màster.

2.1. OBJECTIU DEL TREBALL FI DE MASTER

El TFM es un projecte de recerca centrat fonamentalment en les malalties cròniques i l'envelliment i qualitat de vida. El TFM té com a principal objectiu formar a l'alumne universitari de postgrau en matèria metodològica, programació, estructuració, planificació i organització d'un treball de recerca i de les tasques necessàries per a la seva realització.

Mitjançant el TFM, l'alumne/a ha de demostrar que és capaç de descriure i analitzar un problema de recerca basant-se en l'evidència científica mitjançant la programació d'objectius de recerca i el disseny de l'estudi, les aplicacions adients i el desenvolupament del mètode científic, així com previsió de la metodologia per l'avaluació dels resultats.

2.2. COMPETENCIES GENERALS QUE ADQUIREIX L' ALUMNE (recollides a la memòria verificada per AQU):

CB6. Adquirir coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, en un context d'investigació.

CB7. Aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

CB8. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

CB9. Comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

CB10. Tenir les habilitats d'aprenentatge per treballar d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigit o autònom.

CE1. Respondre de manera clara, precisa i rellevant a les persones amb patologies cròniques, als seus familiars i / o cuidadors al llarg del seu cicle vital mitjançant la planificació i avaluació de programes específics dins de l'àmbit de la salut.

CE2. Resoldre problemes de la pràctica clínica que es relacionin amb els processos de pacients d'envelliment i dependència, garantint, mitjançant metodologies i instruments de gestió professional dins de l'àmbit sanitari, la dignitat i la seguretat, intimitat i l'autonomia de les persones.

CE3. Aplicar els mecanismes adequats per exercir un lideratge efectiu d'equips de treball multidisciplinari en l'àmbit de la salut i avaluar la gestió, mitjançant estàndards de control de qualitat i evidència científica.

CE4. Resoldre nous reptes i situacions que es presenten en els sistemes sanitaris actuals, en les seves polítiques de gestió i en l'àmbit social en els seus diferents nivells assistencials mitjançant instruments de programació i avaluació de les organitzacions sanitàries.

CE5. Escriure projectes d'investigació amb equips interdisciplinaris a partir dels quals es pugui accedir a programes finançats per agències de l'àmbit de la salut.

CE6: Seleccionar i elaborar els dissenys d'investigació, amb equips multidisciplinaris, que permetin formular i contrastar hipòtesis, dissenyar intervencions i avaluar resultats relacionats amb les patologies cròniques i l'envelliment.

CE7. Dissenyar i avaluar programes específics d'Educació per a la Salut a pacients amb patologies cròniques.

2.3. CONDICIONS, REQUISITS I CARACTERISTIQUES DE REALITZACIÓ DEL TFM

El nombre de crèdits assignats al TFM és de 14 ECTS, equivalents a 350 hores/alumne/a. Aquestes hores inclouen hores de tutoria, planificació, disseny, recerca de dades i treball de camp, anàlisi de dades i elaboració de la difusió dels resultats.

El TFM ha d'incloure tot el procés científic des de la seva correcta planificació i disseny fins a la presentació dels resultats i discussió de les dades trobades.

2.4. FUNCIONS DEL TUTOR/A

El TFM està assessorat per un/a professor/a del Màster al que nomenarem tutor/a. El tutor/a és proposat per l' alumne del Màster i ha d'ésser ratificat per la Comissió Acadèmica del Màster.

Les funcions del tutor/a son:

- a. Realitzar periòdicament i presencialment tutories (entrevistes) individualitzades amb l'alumne.
- b. Supervisar el seu treball de recerca garantint la metodologia científica del projecte.
- c. Orientar a l'alumne en aquelles qüestions pròpies de la recerca, facilitant els recursos.
- d. Garantir els objectius d'aprenentatge.
- e. Complimentar l'informe valoratiu amb la qualificació corresponent per a la seva presentació a la Comissió del Màster

2.5. FUNCIONS DE L'ALUMNE

Per altra banda, son funcions de l'alumne de Màster:

1. Estar compromès amb el seu procés d'aprenentatge. Assumir la responsabilitat i coneixement de aquesta normativa i les seves implicacions.
2. Sol·licitar les tutories. Es responsabilitat del alumne posar-se en contacte amb el tutor/a (mitjançant correu electrònic).
3. Les dates de les tutories han de estar pactades per dues parts i l' incompliment de les entrevistes per part del alumne (sense previs avís) seran responsabilitat de ell mateix. El tutor no tindrà la obligació de recuperar-les.
4. Fer entrega dels documents sol·licitats en els terminis indicats i publicats.
5. Presentar de manera progressiva el treball realitzat per poder ser avaluat/ assessorat per part del tutor.
6. Signar l'informe valoratiu juntament amb el tutor per presentar-ho a la Comissió del Màster.

2.6. REQUISITS I CALENDARI

Els TFM ha d'estar aprovat per la Comissió del Màster Universitari en Atenció Integrada en la Cronicitat i l'Envelliment, tal i com s' especifica en la memòria aprovada per la Universitat Pompeu Fabra i la Agència Catalana per a la Qualitat Docent (AQU).

1. Al finalitzar el primer trimestre del Màster l'alumne haurà de presentar a la Comissió del Màster un protocol de recerca amb els següents apartats: antecedents, pregunta de recerca/ hipòtesi, metodologia (disseny, participants, criteris inclusió/exclusió, variables e instrument de mesura, aspectes ètics i limitacions), cronograma i pla de treball del TFM. Aquest protocol serà presentat a la resta d'estudiants del Màster en una exposició pública. Juntament amb el protocol, l'estudiant farà la seva proposta de tutor/a.
2. La Comissió del Màster farà les seves valoracions respecte al protocol presentat i les esmenes corresponents i designarà un tutor/a per a cada alumne del màster. El tutor/a de TFM haurà de ser doctor/a expert/a en l'àrea d'estudi del TFM. La Comissió remetrà a l'estudiant la seva avaluació juntament amb el nom del tutor/a.
3. L'alumne disposarà d'un total de 8 mesos per a la realització del seu projecte de recerca. Durant aquest període, el tutor/a de l'alumne haurà de supervisar el treball de recerca i guiar a l'alumne en el seu aprenentatge. Al finalitzar el treball de recerca el tutor/a haurà de signar un informe d'avaluació del treball de l'alumne on doni conformitat a la seva presentació i defensa. Aquest informe serà enviat a la Comissió del Màster.
4. El TFM es pot presentar en un dels següents formats:
  - a) Article per a publicació en una revista nacional/internacional (peer-review)
  - b) Manuscrit que tindrà un màxim de 50 pàgines de contingut sense comptar la bibliografia i annexos necessaris.
5. En la data indicada per a la presentació del TFM l'alumne haurà de presentar a la Secretaria del Màster la següent documentació:
  - a. L'informe d'avaluació del tutor/a amb qualificació
  - b. 3 còpies enquadernades del treball de recerca i una versió digital.
  - c. Els drets de dipòsit correctament signats.
6. La no presentació dels esmentats documents en les dates indicades en el cronograma significaran la no presentació del TFM amb la qualificació final de no presentat (NP) en l'avaluació de l'assignatura.
7. Una vegada rebut el TFM i l'informe valoratiu dels tutor/a, la Comissió del Màster nomenarà els membres del Tribunal i la data de la defensa. La secretaria del Màster comunicarà com a mínim amb 15 dies d'antelació la data i el lloc on es farà la defensa del TFM.

3. NORMATIVA DEL TFM

3.1. APARTATS I ORDENACIÓ DEL TFM

- a) Una pàgina al principi amb el títol i l'altra al final del document en blanc. No contenen a l'hora de paginar. No han de tenir cap figura.
- b) Pàgina del títol: cal que contingui els elements essencials per a identificar el TFM.
  - i. L'afiliació de la universitat (Logo) i del centre sanitari.
  - ii. El títol del TFM. El títol és una expressió o frase curta que serveix per a identificar el tema del TFM. És una part important perquè serveix per a difondre i catalogar el TFM. Cal evitar les descripcions ambigües.
  - iii. El nom de l'autor
  - iv. L'afiliació del centre
  - v. Treball Fi de Màster. Màster Universitari en Cronicitat i Dependència
  - vi. El nom del tutor
  - vii. Data d'entrega del TFM

Els projectes de recerca estan protegits internacionalment contra plagi, per això al revers de la pàgina del títol ha de portar el copyright següent *“Prohibida la reproducció total o parcial de este texto por medio de imprenta, fotocopia, microfilm u otros, sin permiso previo expreso de la Escuela Superior en Ciències de la Salut (UPF)”*

- c) Resum / abstract, màxim uns 1 foli. Cal presentar el tema i l'objectiu d'estudi, les hipòtesis del treball i la metodologia utilitzada, els resultats i les conclusions generals de la investigació i les implicacions. El resum cal que sigui concís ha de donar al lector una idea del conjunt del contingut, de la originalitat i del valor científic del PI.
- d) Índex, llista de taules i llista de figures: aquestes tres llistes remetent a pàgines del TFM. La llista de taules i la llista de figures ocupen pàgines separades. La llista de sigles i abreviacions amb ordre alfabètic esmenta les sigles i abreviacions que s'utilitzen al treball i explica el seu significat. Cal respectar les regles i les abreviacions que s'utilitzen generalment.

- e) Dedicatòria : és un homenatge de l'autor a una o diferents persones (opcional).
- f) Cos del TFM: Un PI haurà de tenir un màxim de 50 pàgines i haurà de contenir com a mínim els següents apartats:
- Introducció: breu introducció del tema d'investigació.
  - Revisió de la literatura: exposició dels coneixements existents sobre el tema. Aquest apartat ha de justificar els objectius de la investigació. Referències actuals i rellevants amb citacions APA o Vancouver.
  - Marc teòric: exposició dels conceptes i afirmacions relacionats amb el fenomen de investigació.
  - Objectiu/s d'investigació i hipòtesi si són necessaris.
  - Metodologia: desenvolupament del pla d'investigació a fi d'arribar als objectius de la investigació. Aquest apartat ha de contenir com a mínim:
    - Disseny de l'estudi: tipus d'estudi adequat.
    - Variables: definició conceptual i operacional, tipus (dependent, independent...) i funció de les variables i instruments de mesura.
    - Població i mostra: criteris d'inclusió i exclusió, mida de la mostra, tipus de mostratge,...
    - Mètodes de recollida de dades. Instruments: planificació de qui, com, on, quan es recollirà cadascuna de les dades (validesa i fiabilitat).
    - Procediment: desenvolupament del treball de camp, cronograma.
    - Aspectes ètics de la recerca
    - Anàlisis estadístics: descripció del tipus d'anàlisi que es realitzarà per arribar a cadascun dels objectius proposats.
    - Resultats: exposició dels resultats.
    - Discussió: interpretació dels resultats, aportacions del TFM a la pràctica clínica, implicacions en l'abordatge de les malalties cròniques i la dependència, discussió dels resultats en base al objectius del TFM, comparar els resultats

obtinguts amb els d'altres autors. Deduccions pràctiques. Limitacions. Proposta de noves línies d'investigació.

- Conclusions i recomanacions: conclusions de l'autor i recomanacions per la pràctica professional o per futures investigacions.
- g) Referències bibliogràfiques: per a la presentació de la llista bibliogràfica, cal utilitzar els "Requisits d'uniformitat dels escrits presentats a revistes biomèdiques: Normes de Vancouver o APA" . Molt recomanable utilitzar un gestor de bases bibliogràfiques!!.
- h) Annexos: alguns documents de dades: instruments de mesura, qüestionaris, permisos de CEIC i utilització d'instruments de mesura, consentiment informat, documents audiovisuals,... han de posar-se a l'annex. Els annexos estan separats uns dels altres per una pàgina de títol adequada.
- i) Agraïments: (també es pot posar després de la dedicatòria). En aquest apartat l'estudiant dóna el seu agraïment al seu tutor i a totes les persones que l'han ajudat durant la realització del TFM. També cal expressar agraïment a les persones que han autoritzat l'ús d'instruments de mesura o aparells per a realitzar el projecte i a les organitzacions que hagin subvencionat el treball mitjançant beques o fons d'investigació.

3.2. PRESENTACIÓ FORMAL

a) Paper, format i marges: el paper ha de ser blanc din A4, a dos cares. La mida de la lletra ha de ser d'11 o 12 punts i amb un interlineat i mig o amb doble interlineat. Els caràcters han de ser uniformes durant tot el treball. Es poden utilitzar les següents lletres: Helvetica, Arial, Times New Roman, Comic Sans i Tahoma. No incloure les notes a peu de pàgina. El marge ha d'estar justificat. Els marges dalt, baix i dret han de ser de 2,5 cm, però l'esquerre ha de ser de 3 cm a fi de facilitar la lectura del treball un cop enquadrat. Els títols s'han d'escriure amb majúscules i negreta.

b) Paginació: les pàgines del cos principal del TFM s'han de numerar des de la primera fins a l'última. El número de pàgina ha de ser en xifres aràbigues i s'ha de col·locar al racó inferior dret. Totes les pàgines, les pàgines amb figures o taules incloses, han d'estar paginades. La primera pàgina no es numera, però cal contar-la a la paginació.

Les pàgines que precedeixen a la introducció i les pàgines que segueixen a la bibliografia han d'estar numerades amb xifres romanes minúscules al racó inferior dret.

c) Citacions: cal col·locar les citacions textuais entre cometes i si ocupen més de tres línies, en un paràgraf apart amb interlineat simple.

d) Il·lustracions, taules, figures, etc.: cadascun d'aquests elements ha de tenir un títol i un número en xifres aràbigues. En el cas que al treball es comenti una taula o una figura, cal indicar el número que se li atribueix. Per a facilitar la lectura, les taules i figures han d'estar al més a prop possible del text en el que s'esmenten i es poden incloure al text sempre que no ocupin més de mitja pàgina. El text (llegenda) que explica les taules es posa a dalt de la taula. El text (llegenda) que explica les figures es col·loca a la part inferior de la figura.

4. AVALUACIÓ DEL TREBALL FINAL DE MÀSTER

4.1. CONSTITUCIÓ DE TRIBUNALS

El tribunal serà nomenat per la Comissió Acadèmica del Màster i estarà constituït per tres membres: un president i dos vocals. El president serà el professor de més categoria i antiguitat dels professors assignats preferiblement essent aquest càrrec incompatible amb el de tutor/a.

Els criteris de nomenament dels membres dels tribunals seran:

- Professional amb grau de Doctor/a. En casos excepcionals podran ser professors i estar en el procés final per la obtenció del Grau de Doctor.
- Professor/a del Màster relacionats, tant des del punt de vista docent, de recerca i /o clínic, amb els objectius i contingut del TFM.

Una vegada nomenats els tres membres del Tribunal, els professors assignats tindran a la seva disposició el TFM per avaluar-lo dies abans de la defensa pública.

L'estudiant, prèvia justificació per escrit, podrà demanar a la Comissió del Màster d'un nou tutor/a.

4.2. DEFENSA DELS TFM

La data de la defensa, l'alumne/a exposarà el TFM de forma oral i pública, amb la qual cosa s'avaluarà la seva forma de presentació oral. Excepcionalment, l'exposició per part de l'alumne/a podrà ser a porta tancada, si hagués un interès de protecció intel·lectual promogut per una persona física o jurídica.

L'acte de l'exposició tindrà una durada aproximada 45 minuts i durant aquest temps tindrà lloc:

- La constitució del Tribunal
- L'exposició del TFM per l'alumne/a que disposarà aproximadament de 20 minuts.
- Torn de preguntes, opinions, crítiques o suggeriments dels membres del Tribunal, amb opció de resposta o comentari per part de l'alumne.
- Romandrà a decisió del president del tribunal, la possible participació del públic assistent a la defensa.

4.3. CRITERIS D'AVUACIÓ

La qualificació final de l'assignatura TFM sortirà de les següents ponderacions:

- Avaluació del tutor / a un 40%. Avaluació del procés d'aprenentatge, seguiment, compliment d'objectius, grau de compromís, competències adquirides i resultats d'aprenentatge.
- Participació en els seminaris del 10%
- Tribunal de defensa TFM 50%.

Un cop finalitzat i presentat el TFM serà avaluat a porta tancada pel Tribunal nomenat, i cada membre emetrà una qualificació amb un vot. El tribunal després de deliberar donarà una nota final que correspondrà a la defensa del Projecte. Es signarà l'acta corresponent, que es lliurarà a la Comissió del Màster per el seu registre. Posteriorment, l'alumne rebrà la qualificació quantitativa (0-10) a través de l'aulari.

La nota final de l'assignatura de Treball Fi de Màster serà incorporada a l'expedient de l'alumne i l'acta firmada pel titular de l'assignatura.

En cas de suspendre el TFM l'alumne podrà disposar d'un període de 20 dies per fer els canvis d'oportunitats i tornar a presentar i defensar el TFM davant un tribunal ad hoc. No hi ha cap tendència abandonada en aquest període de recuperació dels estudiants que ha obtingut una qualificació de NO presentat a la convocatòria ordinària.

5. BIBLIOGRAFIA

1. Asuntos críticos en los métodos de investigación cualitativa / Janice M. Morse, ed. ;Joan L. Bottorff [et al.] San Vicente del Raspeig : Universidad de Alicante, cop.2005.
2. Critical issues in qualitative research methods / edited by Janice M. Morse. Thousand Oaks, Calif. [etc.] : SAGE, cop. 1994.
3. Essentials of nursing research : appraising evidence for nursing practice / Denise F.Polit, Cheryl Tatano Beck. 7th ed Philadelphia, Pa. ; London : Lippincott Williams &Wilkins, cop. 2010.
4. Guide for the beginning researcher / Mabel A. Wandelt. New York : Appleton-Century-Crofts, cop. 1970
5. Handbook of stress, coping, and health : implications for nursing research, theory, and practice / edited by Virginia Hill Rice. 2nd ed. Los Angeles [etc.] : SAGE, cop. 2012.
6. Investigación en enfermería / Nancy Burns, Susan K. Grove ; [revisión: Magda González Soriano] 3a ed. Barcelona [etc.] : Elsevier, cop. 2004.
7. Gerrish, Kate. Investigación en enfermería / Kate Gerrish, Anne Lacey. 5a ed. Madrid [etc.] : McGraw-Hill-Interamericana, cop. 2008.
8. Investigar en enfermería : concepto y estado actual de la investigación en enfermería /Julio Cabrero García, Miguel Richart Martínez. Alicante : Universidad de Alicante, 2001.
9. Metodología básica de investigación en enfermería / Francisco Xavier Santos Heredero, Carlos A. Rodríguez Arias, Rosario Rodríguez Ballestero. Madrid : Díaz de Santos, DL 2003.
10. Nursing research : designs and methods / edited by Roger Watson ... [et al.] Edinburgh ; New York : Churchill Livingstone/Elsevier, 2008
11. Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice / Denise F.Polit, Cheryl Tatano Beck. 9th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2012.
12. Nursing research : principles and methods / Denise F. Polit, Bernadette P. Hungler.Philadelphia : J.B. Lippincott, cop. 1995.
13. Nursing research : principles and methods / Denise F. Polit, Cheryl Tatano Beck. 7th ed. Philadelphia[etc.] : Lippincott Williams and Wilkins, cop. 2004.
14. Paradigmas y diseños de la investigación cualitativa en salud : una antología iberoamericana / Francisco J. Mercado, Denise Gastaldo, Carlos Calderón.Guadalajara, Jalisco, México : Universidad de Guadalajara,, cop. 2002.
15. The Practice of nursing research : appraisal, synthesis, and generation of evidence Nancy Burns, Susan K. Grove. 7th ed. St. Louis, Mo. : Saunders/Elsevier, cop. 2013.
16. Principios de la investigación en enfermería / Lucille E. Notter, Jacqueline Rose Hott.Barcelona : Doyma, 1992.

17. Qualitative research for nurses / Immy Holloway and Stephanie Wheeler. Oxford [etc.][Blackwell Science], 1996.
18. Qualitative research in nursing : advancing the humanistic imperative / Helen J.Streubert, Dona R. Carpenter. 2nd ed. Philadelphia [etc.] : Lippincott, cop. 1999.
19. Qualitative research methods in nursing / edited by Madeleine M. Leininger. Philadelphia [etc.] : W.B. Saunders, 1985.
20. The Research experience in nursing / [edited by] Jill Buckeldee and Richard McMahon.London [etc.] : Chapman & Hall , 1994.
21. Research for evidence-based practice in healthcare / Robert Newell, Philip Burnard. 2ªed. Chichester, West Sussex, UK ; Ames, Iowa : Wiley-Blackwell, cop. 2011.
22. Understanding nursing research / Nancy Burns, Susan K. Grove. 2a ed. Philadelphia [etc.] : Saunders, 1999.